

GLASILO ZELENA DEŽELA, ŠT. 164 – FEBRUAR 2021

Izvajanje navzkrižne skladnosti

V letu 2021 bo zaradi epidemije covid-19 prišlo do določenih izjem in omilitev.

Igor Hrovatič, KGZS

igor.hrovatic@kgzs.si

Zavezanci za izpolnjevanje pravil navzkrižne skladnosti so vlagatelji zahtevkov za:

1. Sheme neposrednih plačil (NP): plačilne pravice (PP), plačila za zeleno komponento (ZK), plačila za mlade kmete (MLK), podpora za strna žita (SŽ), podpora za mleko v gorskih območjih (PVP mleko), podpora za rejo govedu (PVP reja govedu), podpora za zelenjadnice (ZL), podpora za rejo drobnice (PVP DROB), shema za male kmete (SMK), plačila za območja z naravnimi omejitvami (PONO).
2. Plačila za ukrepe programa razvoja podeželja (PRP): plačila območjem z naravnimi ali drugimi posebnimi omejitvami (OMD), ukrepi kmetijsko-okoljska-podnebna plačila (KOPOP), ekološko kmetovanje (EK), dobrobit živali (DŽ).
3. Plačila za podporne programe v vinskem sektorju (VIN): prejemniki podpore za prestrukturiranje in preusmeritev vinogradov, prejemniki podpore za zeleno trgatav.

Kršitve NS se ne upoštevajo pri upravičencih (niso zavezanci), ki:

- Uveljavljajo shemo za male kmete (SMK). Te se ne upoštevajo pri plačilih NP. Se pa upoštevajo na drugih ukrepih, kot so OMD, KOPOP, EK, DŽ, VIN).
- So vlagatelji za pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete (M 06.1) v okviru PRP in so bile kršitve NS iz predpisanih zahtev ravnanja s področja nitratov ali zaščite rejnih živali ugotovljene v obdobju 24 mesecev od dneva pravnomočnosti odločbe o dodelitvi statusa mladega kmeta in so bile naložbe, ki so v povezavi z ugotovljeno kršitvijo NS, opredeljene v poslovnem načrtu.

Kršitve

Sankcijski sistem NS temelji na ugotovljeni stopnji kršitve oziroma odstotku znižanja, ki se za vsako zahtevo posebej dodeli v skladu z matriko določanja stopnje kršitve iz malomarnosti (Priloga 2 uredbe NS) ali za namerne kršitve (Priloga 3 uredbe NS) za vsako zahtevo posebej. Agencija ima za namen izračuna znižanj in izključitev plačil oblikovana t. i. poslovna pravila, vezana na posamezno zahtevo navzkrižne skladnosti.

Končno znižanje izplačil je rezultat proženja ustreznih poslovnih pravil v procesu obračuna. Potrebno je vedeti, da se za določitev višje ali nižje stopnje kršitve pri pregledih na kraju samem pri zahtevah, pri katerih je določena samo ena vrednost zmanjšanja plačil, in sicer »srednja stopnja kršitve«, ki pomeni 3-odstotno znižanje plačil, uporabi preglednica določanja stopnje kršitve iz malomarnosti.

Ločimo tri stopnje kršitev iz malomarnosti:

- L – lažja kršitev: 1-odstotno znižanje,
- S – srednja kršitev: 3-odstotno znižanje,
- T – težja kršitev: 5-odstotno znižanje.

Vrste kršitev:

Sistem zgodnjega opozarjanja, ki se deli na:

- MK – male kršitve (samo prvič ugotovljena. Čas za odpravo MK je 15 oz. 30 dni (nepopolno označene živali) od kontrole na kraju samem. Velja načelo ponovljivosti – > prvič ponovljena neskladnost se šteje za kršitev v obdobju treh zaporednih let.),
- MK vezane na administrativno kontrolo pravočasnosti priglasiitev dogodkov v centralne registre za živali, za katere pa ne velja načelo ponovljivosti).

Neponavljajoče kršitve: prvič ugotovljena kršitev ALI med ugotovljenima kršitvama iste zahteve je minilo dve leti ali več.

Ponavljajoče kršitve: ugotovljena ista kršitev več kakor enkrat v zaporednem obdobju treh koledarskih let in je bil kmet o zadevni kršitvi obvešččen (tudi MK: če ni odpravljena v predpisanem roku ali gre za ponavljajočo MK). V primeru ponovljene kršitve se uporabi faktor x 3!

Posebnost sistema navzkrižne skladnosti je tudi v tem, da vključuje ugotovitve nadzora inšpekcijskih organov, s katerimi si agencija ažurno izmenjuje podatke o ugotovljenih kršitvah. Vsak evro, izgubljen zaradi CC, pomeni izgubo dohodka na kmetiji in prihodka iz EU na ravni države, saj se večji del znižanj plačil upravičencem nakaže nazaj v proračun EU. Svetujemo redno rabo Priročnika za izvajanje zahtev navzkrižne skladnosti za kmetijska gospodarstva, ki je objavljen na spletnih straneh KGZS.

V letu 2021 bo zaradi epidemije covid-19 prišlo do določenih izjem in omilitev. Te izjeme in omilitve bodo določene v Zakonu o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije covid-19 (t. i. PKP 8), ki je v postopku sprejemanja na Vladi RS in DZ RS. S področja navzkrižne skladnosti so predvidene naslednje izjeme:

- 1. Izjeme zaradi nezmožnosti izvajanja predpisov identifikacije in registracije (I&R) – višja sila.** Aktivnosti in ukrepi za zamejitev širjenja virusa SARS-CoV-2, za zajezitev epidemije nalezljive bolezni covid-19 in omilitev njenih posledic se za namene SKP priznajo za izjemno okoliščino v primeru I&R, če ta ni opravljena znotraj rokov, določenih s predpisi I&R
 - a. Označitev za živali, rojene na KMG od 1. 9. 2020 (oziroma 19. 10. 2020) do konca epidemije, izjema pa velja še 30 dni po koncu oz. pred odhodom s KMG.
 - b. V omenjenem obdobju se prekine tudi štetje zamudnih dni iz sistema zgodnjega opozarjanja (male kršitve).
 - c. Smiselno se določbe uporablja tudi za nadomestne označbe živali.
- 2. Podaljšanje veljavnosti izkaznic o usposabljanju za ravnanje s FFS**
 - a. Veljavnost izkaznic o usposabljanju za ravnanje s fitofarmaceutskimi sredstvi, ki potečejo v času razglašene epidemije, se podaljša do 31. decembra 2021. Če je bila v vmesnem času izkaznica podaljšana, teče rok za naslednje podaljšanje od dneva preteka veljavnosti, ki je naveden na izkaznici.
 - b. Veljavnosti potrdil in znakov o pravilnem delovanju naprav za nanašanje fitofarmaceutskih sredstev, ki potečejo v času razglašene epidemije, se podaljša do 31. decembra 2021. Če je bila naprava za nanašanje fitofarmaceutskih sredstev v vmesnem času pregledana, teče rok za naslednji pregled od dneva preteka veljavnosti potrdila in znaka o pravilnem delovanju naprave.
- 3. Podaljšanje veljavnosti potrdil in znakov o pravilnem delovanju naprav za nanašanje za nanašanje FFS**

Kljub temu pa je pomembno upoštevati, da ostale zahteve in obveznosti ter pogoji upravičenosti pri izvajanju navzkrižne skladnosti ostajajo nespremenjeni. Pri uporabi FFS pa je posebno pozornost še vedno potrebno posvetiti vodenju evidenc in hranjenju računov.